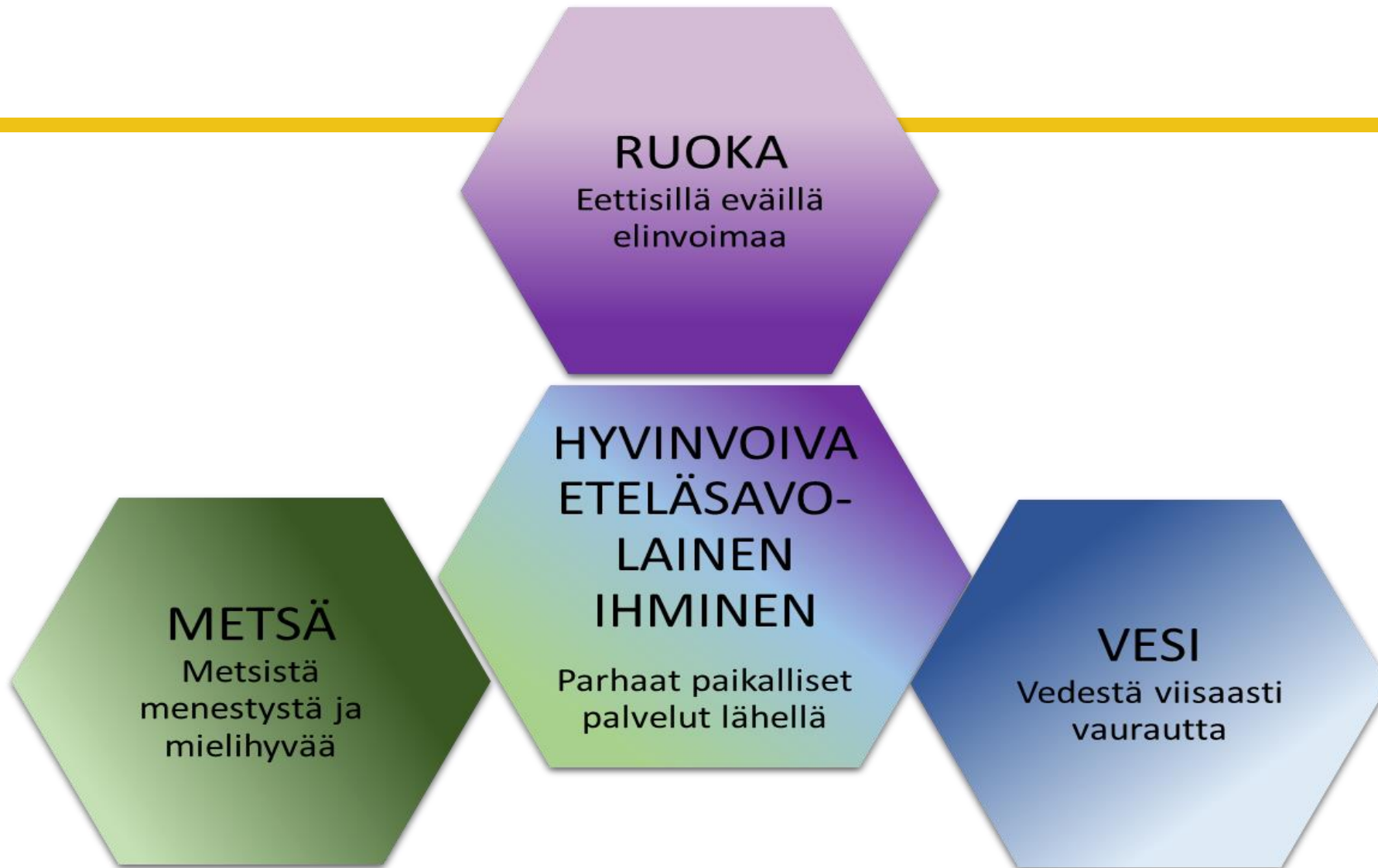

ETELÄ-SAVO 2019

Yhdessä uutta.

Etelä-Savon maakunta- ja sote-uudistus
asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti

Esavo eli Etelä-Savon maakunta

- Harvaan mutta kauttaaltaan asuttu, metsien ja vesistöjen maakunta
- Väkiluku noin 147 000
- Lähes 30 % yli 65 vuotiaita
- Alle 14 vuotiaita 13 %
- Kesäisin eräissä alueen kunnissa väkimäärä kaksin kertaistuu

Palvelusetelit nykytilanne

- Käyttöliittymänä toimii nyt työasemakohtainen Effector- tietojärjestelmä ja asiakkaan sekä palveluntuottajan käyttöliittymänä on selainpohjainen palse.fi –portaali
 - Palveluseteliprosessiin liittyvät prosessiohjaukset ovat muokattavissa palvelukohtaisesti Effectoriin määriteltävillä palvelusetelimääritelmillä
 - Mahdollistaa joustavasti eri tyyppisten palvelusetelipalveluiden käyttöönoton
 - Palvelusetelipäätösten sähköinen allekirjoittaminen ja automaattinen tiedoksianto poistaa päätöksen käsittelyyn liittyvää manuaalista työtä
 - Palvelusetelipäätös mahdollista allekirjoittaa sähköisesti varmennekortilla
 - Päätökseen liittyvä materiaali mahdollista lähettää automaattisesti asiakkaalle tai asiakkaan puolesta-asioijalle esim. iPostin kautta
- Integraatio järjestäjän laskutusjärjestelmään täydentää prosessin

Palvelusetelit nykytilanne jatkoa

- Asiakkaan sähköinen asiointi mahdollistaa palvelusetelipäätöksen käytön seuraamisen ja tiedon läpinäkyvyyden
- Järjestelmän Ostopalvelut mahdollistavat tällä hetkellä ostopalveluihin liittyvän asiakasmaksun käsittelyn ja raportoinnin
 - määritellään asiakasmaksujen määräytymisperusteet, joiden pohjalta järjestelmä pystyy toteutuneisiin palvelutapahtumiin pohjaten laskemaan asiakaskohtaisesti maksettavaksi tulevien asiakasmaksujen määrät.

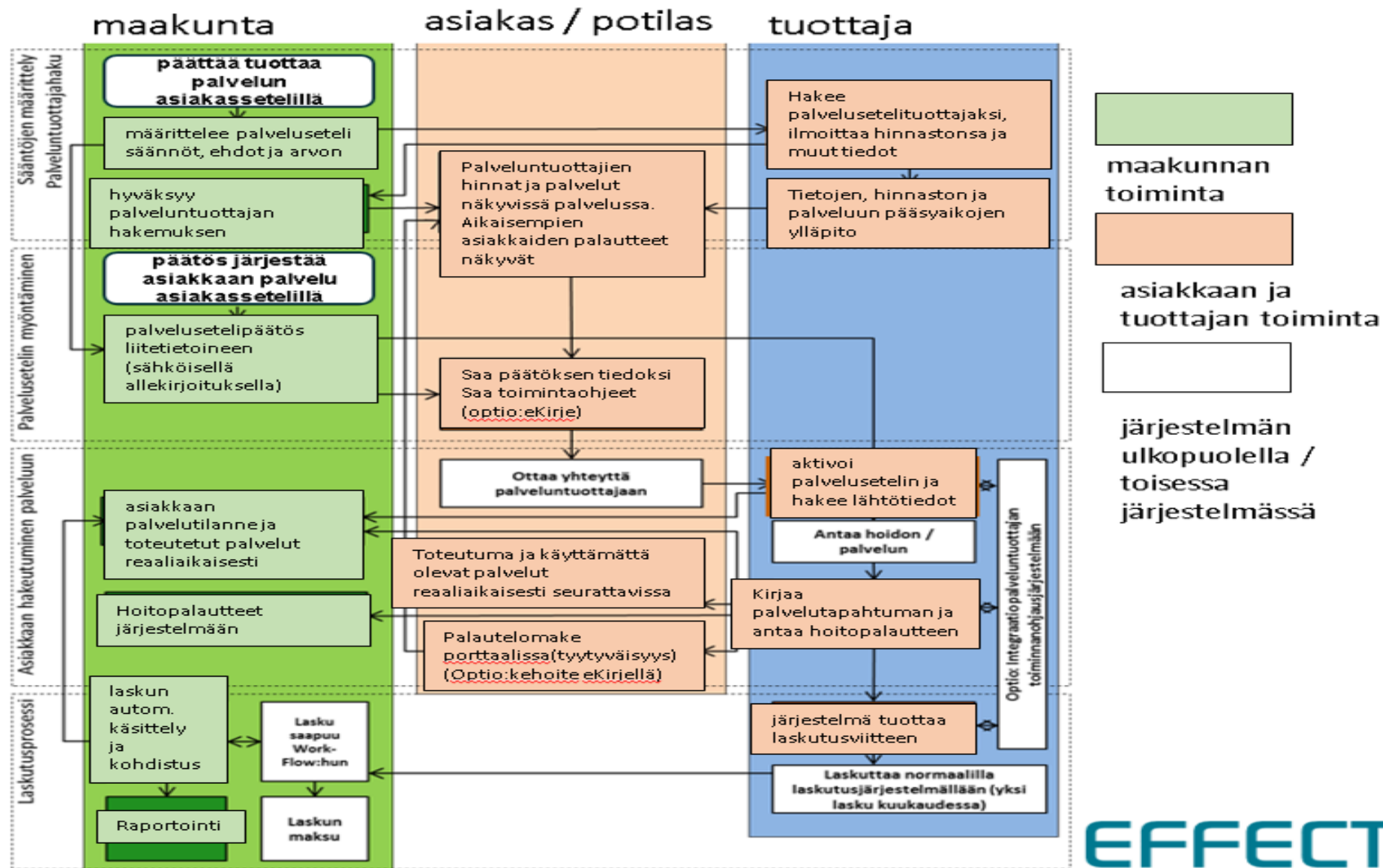
Nykyiset palvelusetelipalvelut

▸ **Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä (ESSOTE)**

- Ateriapalvelun palveluseteli
- Fysioterapiapalvelut
- Kotiin vietävät tukipalvelut -palveluseteli
- Lapsiperheiden kotipalvelu -palveluseteli
- Lymfaterapiapalvelut
- Lääkinnällisen kuntoutuksen avofysioterapiapalvelut
- Mielenterveys- ja päihdepalvelujen terapiapalvelut
- Omaishoidon palveluseteli
- Perhehoitajan vapaan palveluseteli
- Rintamaveteraanien kotiin vietävät avopalvelut -palveluseteli
- Säännöllisen kotihoidon palveluseteli
- Tilapäisen kotihoidon palveluseteli
- Toimintaterapiapalvelut
- Vammaispalvelulain mukainen henkilökohtainen apu -palveluseteli
- Vanhusten tavallisen ja tehostetun palveluasumisen palveluseteli

Prosessin pääpiirteet yleisesti

- Effector Palvelusetelit -järjestelmän toiminnot mahdollistavat nykymuodossaan asiakkaan valinnanvapauden sähköisen hallinnan
- Asiakassetelitoimintaan ja henkilökohtaiseen budjetointiin liittyvä prosessi etenee Palvelusetelit -järjestelmässä palvelusetelitoiminnasta seuraavalla prosessimallilla:
 1. Järjestäjä määrittelee käyttöönoton yhteydessä prosessissa sovellettavat säännöt ja ohjaukset,
 2. Yksityiset tuottajat hakeutuvat mukaan toimintaan,
 3. Järjestäjä hyväksyy asiakassetelillä/henkilökohtaisella budjetilla hankittavien palvelujen tuottajat (hallintopäätös),
 4. Asiakasseteli/henkilökohtainen budjetti myönnetään asiakkaalle Effectoriin luotavalla päätöksellä,
 5. Asiakas vertailee tuottajia ja seuraa käytettävissä olevan asiakassetelin/henkilökohtaisen budjetin määrää ja toteutuneita palveluita palse.fi -portaalissa,
 6. Tuottaja kirjaa toteutuneet suoritteet palse.fi-portaaliin,
 7. Tuottaja hakee portaalista laskutusta varten laskutusviitteen määrätyin aikavälein,
 8. Järjestäjä seuraa palvelujen käyttöä

EFFECTOR

Asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti

- Asiakasseteliin ja henkilökohtaiseen budjetointiin liittyvää prosessia nykyisessä järjestelmässä tukevat jo seuraavat järjestelmätoiminnot:
 - Tilaajavastuu.fi -integraatio
 - Asiakaseteleiden ja henkilökohtaisen budjetin prosessien joustava määrittely (palvelukohtaisten erityispiirteiden ja vaatimusten huomiointi)
 - Sähköinen allekirjoitus (asiakasetelin myöntäminen)
 - Sähköinen reaaliaikainen tiedonvälitys prosessin osapuolten kesken (ml. lähete- ja lähtötiedot, palvelusuunnitelma, hoito- ja palvelupalautteet)
 - Päätösasiakirjojen automaattinen postitus asiakkaalle ja/tai tuottajalle (esim. iPost / Suomi.fi-viestit)
 - Saldotiliotteiden/palvelukuittien automaattinen postitus asiakkaalle (esim. iPost / Suomi.fi-viestit)
 - Asiakkaan sähköisen asioinnin ja puolesta-asioinnin mahdollistavat integraatiot palse.fi-palvelun ja Suomi.fi-palvelualustan (tunnistaminen ja asiointivaltuudet) välillä
 - Asiakasmaksulaskutus

Valinnanvapauden kokonaisarkkitehtuuri

- Ostopalveluvaltuutus (KanTa)
 - Effectoriin on toteutettu integraatio Kansalliseen Terveysarkistoon.
 - Polycon on saanut sertifikaatin maaliskuussa 2018 ostopalveluvaltuutus-integraatiolle, minkä jälkeen integraatio on ollut otettavissa tuotantokäyttöön Polyconin asiakkaiden ostoprosesseissa
- Kansallinen sosiaaliarkisto
 - Liittyminen sosiaalihuollon arkistoon on ollut mahdollista 1.2.2018 alkaen
 - Ensimmäisessä vaiheessa sosiaalihuollon arkistoon on mahdollista liittyä pilottikokeilussa olevien toimijoiden.
 - Integraatio Effectorin ja kansallisen sosiaalihuollon arkiston välille tullaan toteuttamaan Polyconin nykyisten asiakkaiden pilottikokeilujen puitteissa.
- Valinnanvapauden kansalliset palvelut
 - STM on yhteistyössä järjestelmätoimittajien, Kelan, THL:n ja muiden sidosryhmien kanssa tehnyt valinnanvapauden kansallisen kokonaisarkkitehtuurin valmisteluun tähtäävää työtä. Työn tuloksen on tunnistettu järjestelmien ja toimijoiden välisiä roolijakoja sekä tarve erilaisten kansallisten tiedonhallinta- ja muiden palvelujen toteuttamiselle.
 - Polycon on ollut tiiviisti mukana tekemässä tätä valmistelutyötä. Tuotantokäytössä tunnistetuista integraatiotarpeista on tähän mennessä integraatio kansalliseen Suomi.fi-palvelualustaan.
 - Asiakkaan valinnanvapauden sähköisessä hallinnassa tullaan tarvitsemaan muun muassa integraatiot seuraaviin kansallisiin palveluihin Palvelutietovaranto (VRK), Palveluvaaka (THL), Tuottajahallintapalvelu (KELA), Valinnanvapauden tietopalvelu (Suomi.fi), Kanta-palvelut (ml. OmKanta) ja Palvelutuotannon seurantapalvelu (KELA).

Valinnanvapauspilotit: henkilökohtainen budjetti ja asiakasseteli

Luodaan edellytykset asiakkaiden valinnanvapaudelle

- tarvittava tietokokonaisuus ja uudelleenorganisoinnit

Luodaan vaikuttavuusperusteinen ja asiakaslähtöinen valinnanvapausmalli

- asiakkaiden palveluintegrointi toteutetaan monituottajaympäristössä asiakasohjauksen tukemana

Valinnanvapauspilotit: henkilökohtainen budjetti ja asiakasseteli

- Asiakasseteli pilottiin 2 milj €
- Henkilökohtaisen budjetin pilottiin 4,5 milj €
- Pilotit vastaavat valinnanvapauslain mukaista sääntelyä ja ovat osa maakunnallista valmistelua.
- Asiakasseteli- ja henkilökohtaisen budjetin pilottien osalta pilotit vastaavat tietojärjestelmistä itse.
- Valtionavustusta voidaan käyttää pilottien hallintaan, tietojärjestelmiin ja pilotista johtuviin palvelujen tuottamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Valinnanvapauspilotit: henkilökohtainen budjetti ja asiakasseteli

- Piloteissa tarkastellaan maakuntaa kokonaisuutena.
- Hankehallinnoija jakaa pilotille myönnetyn avustuksen pilottiin osallistuvien kuntien ja kuntayhtymien kesken niiden kanssa tekemänsä hallinnointisopimuksen perusteella.
- Pilotit aloitetaan kun valinnanvapauslaki on hyväksytty ja vahvistettu.
- Palvelutuottajien valvonnasta vastaa kunta.

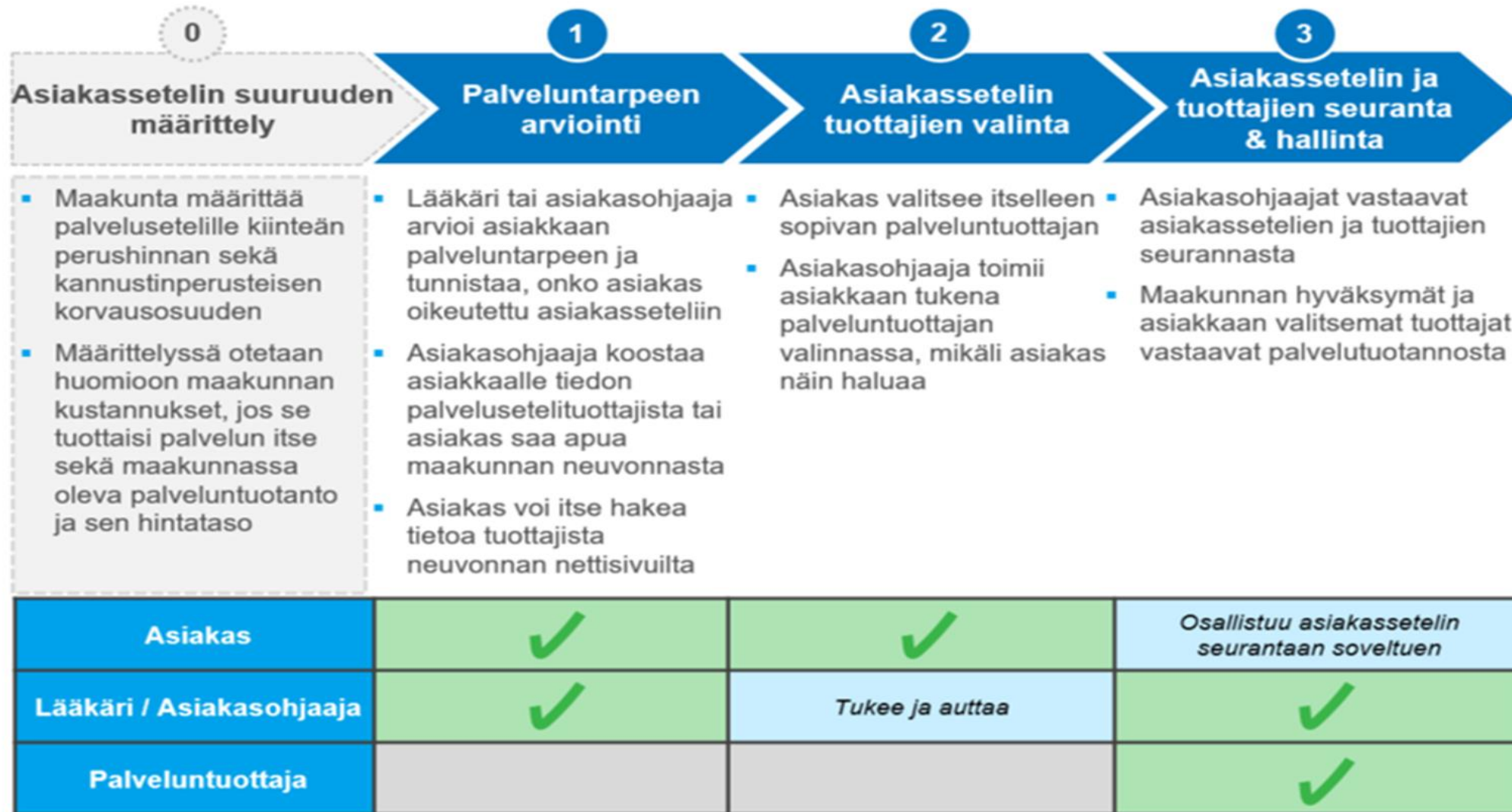
Asiakasseteli

- Rakennetaan asiakassetelin palveluprosessi ja yhdenvertainen hinnoittelumalli
- setelin käyttö tukee hoitoketjuja sekä pientuottajien aktivointia ja palvelutuotantoon osallistamista

Asiakasseteli

- sosiaalinen kuntoutus, kotipalvelu, kotisairaanhoido, asumispalvelut, vammaisten henkilöiden työtoiminta, lääkinällinen kuntoutus sekä erikoishammaslääkärin suorittamat hammasproteettiset hoidot
- palveluiden kohderyhmänä ovat erityisesti sellaiset henkilöt, joilla on lyhytkestoinen ulkopuolisen avun tarve arjessa toimimiseen, kuten i) ikäihmiset, ii) kaikenikäiset omaishoitoperheet, iii) vammaiset henkilöt ml. kehitysvammaiset sekä iv) vaikeasti syrjäytyneet.
- lääkinällisen kuntoutuksen ja hammasproteettisten hoitojen osalta asiakasseteli tarjotaan kaikille maakunnan asukkaille, joilla hoidon palveluntarve on lääkärin toimesta todettu.

Asiakasseteli palveluprosessikuvaus suunnitelma

Henkilökohtainen budjetti

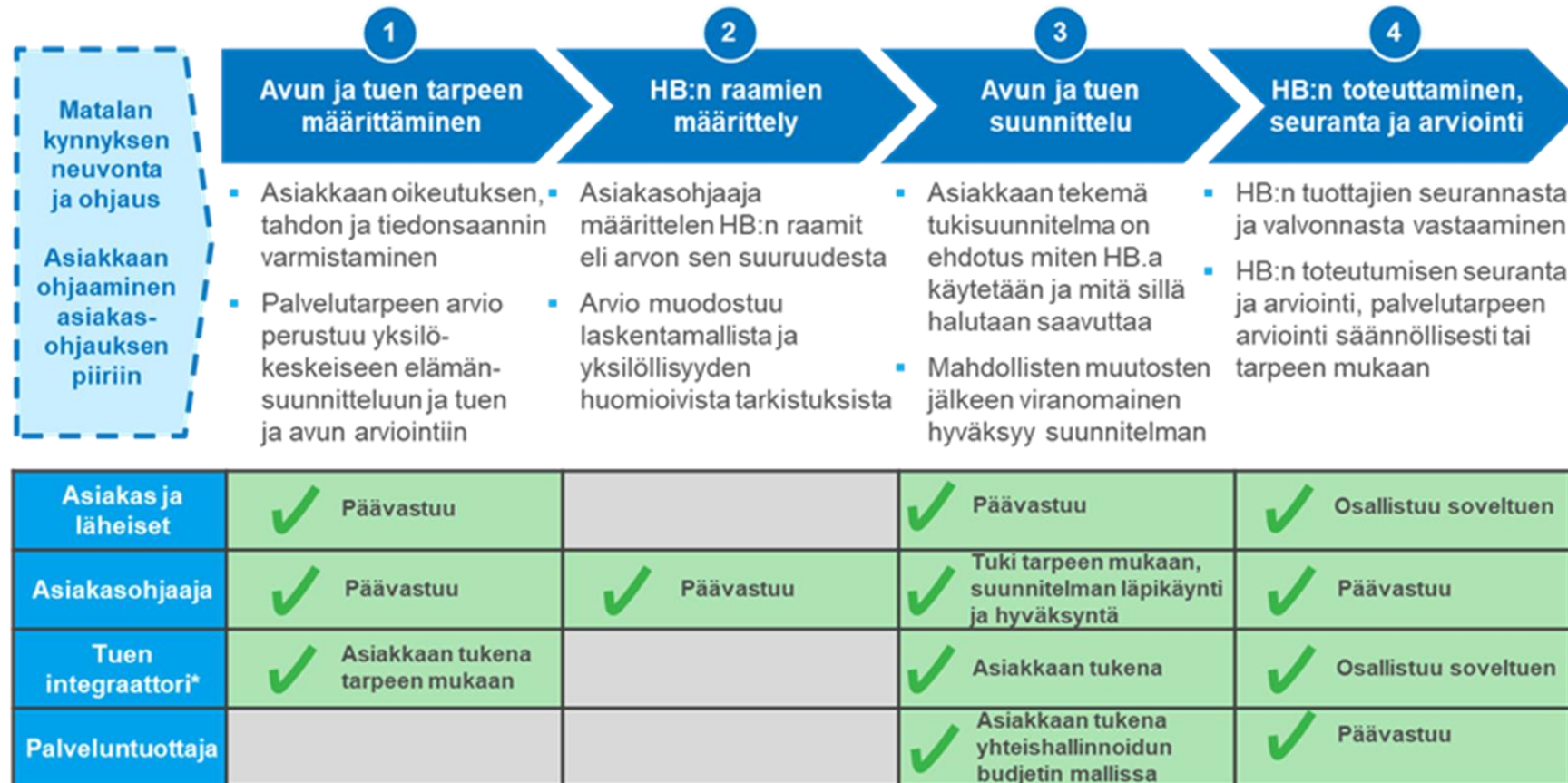
Rakennetaan nelivaiheinen henkilökohtaisen budjetin prosessi

- vahvistaa ja turvaa asiakkaiden osallisuutta, tuottaa tietoa asiakkaan itsearvioinnista ja mahdollistaa vaikuttavuuden mittaamisen

Henkilökohtainen budjetti

- ensi vaiheessa ikäihmisten, kaikenikäisten omaishoitoperheiden ja vammaisten henkilöiden palveluissa
- pääpalvelukokonaisuudet: asuminen, kuntoutuminen ja osallistuminen
- laaja-alaisesti ottaen huomioon erityisesti myös kevyet ja monitoiminnalliset, osallistavat palvelut, joihin sisältyy sote-palvelujen ulkopuolisia ei-hoidollisia palveluja

Hb prosessi suunnitelma

* Tuetun palveluiden suunnittelun ja hallinnan mallissa.

Hebu pilotissa kokeiltavat suunnittelun ja hallinnan tukimallit

1. Henkilö tekee suunnitelman ja hallinnoi budjetin käyttöä itse tai yhdessä oman tukiverkostonsa kanssa.
2. Tuettu palveluiden suunnittelu ja hallinta. Ulkopuolinen avun ja tuen integraattori auttaa henkilöä tukisuunnitelman teossa ja budjetin hallinnoinnissa (ns. Support brokerage -malli). Tämä integraattori voi olla esim. järjestö tai yritys.
3. Yhteishallinnoitu budjetti. Henkilö suunnittelee avun ja tuen ratkaisut itse yhdessä valitsemansa palveluntuottajan kanssa (ns. Individual Service Funds -malli, co-managed -malli). Tämä soveltuu, kun henkilö esim. asuu asumispalveluissa, johon hän on tyytyväinen ja jonka työntekijät ovat tosiasiallisesti hänen lähi-ihmisiään. Tällöin asumispalvelun tuottaja voi toimia auttajana tukisuunnitelman laadinnassa ja budjetin hallinnoinnissa.

A photograph of five children playing in a lake. They are splashing water and smiling. The background shows a forested shoreline under a clear blue sky.

ETELÄ-SAVO 2019

Yhdessä uutta.

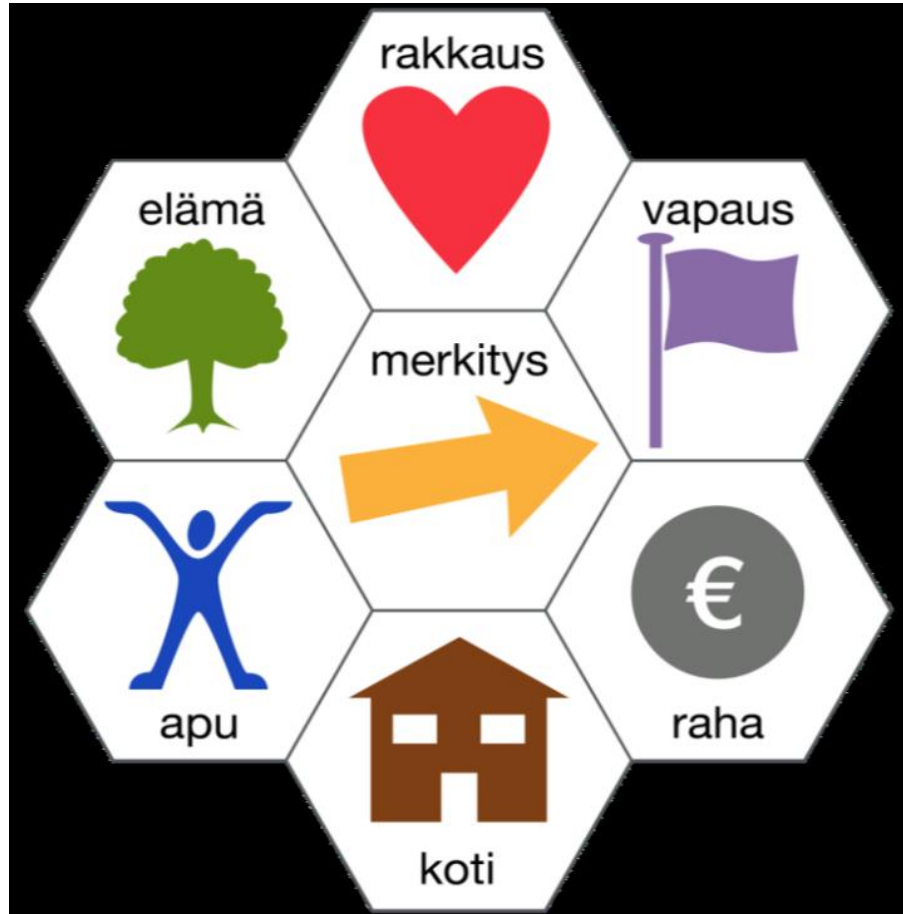
HENKILÖKOHTAISEN BUDJETOINNIN MINIPILOTOINTI
Etelä-Savossa

MIKÄ ON HENKILÖKOHTAINEN BUDJETOINTI?

- Henkilökohtaisessa budjetoinnissa palvelujen käyttäjälle muodostetaan hänen avun ja tuen tarpeidensa sekä tuen ja palvelujen kustannusten pohjalta määritetty henkilökohtainen budjetti.
- Henkilökohtainen budjetti on rahasumma, jolla henkilön palvelut on mahdollista järjestää yksilöllisesti, palvelujen käyttäjän toiveiden, tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti.
- Henkilökohtaisella budjetoinnilla halutaan mahdollistaa ihmisten aktiivinen osallistuminen omassa elämässään sekä omien palvelukokonaisuuksiensa suunnittelussa ja toteutuksessa.
- Kyse on asiakaskeskeisyydestä

KOULUTUKSELLA LIIKKEELLE...

- Koulutus henkilökohtaisesta budjetoinnista ostettiin Kehitysvammaisten Palvelusäätiöltä (KVPS)
- KVPS koulutti Essoten, Sosterin ja Pieksämäen työntekijöitä keväällä/kesällä 2017 yhteensä kolme päivää. Koulutukseen osallistui yhteensä noin 60 työntekijää.
- Koulutukseen kuului luentojen lisäksi budjetoinnin käytännön kokeilu muutamalla Essoten, Sosterin ja Pieksämäen seudun asiakkaalla.

TYÖPAJOILLA JATKETTIIN...

- Pilottiin kuului myös päämiehille järjestettävät työpajat , joissa laadittiin henkilökohtainen budjetti
- Työpajat ajoittuivat syys-lokakuulle 2017, yhteensä kolme työpajapäivää
- Päämiehet koostuivat kahdesta ryhmästä; toisessa ryhmässä on 6 vammaispalvelun asiakasta ja toisessa 6 omaishoidon, kotihoidon ja/tai vanhuspalvelujen asiakasta
- Työpajoihin osallistuivat päämiesten lisäksi heidän lähi-ihmisiään (useimmiten omaisia) ja ainakin yksi asiakkaan tilanteen tunteva työntekijä
- Henkilökohtaista budjettia tehtiin yhdessä koulutuspäivien aikana KVPS:n kouluttajien opastuksen ja ohjeistuksen mukaan
- Siinä asiakas teki tukisuunnitelman (työntekijä voi tarvittaessa avustaa tässä), ja suunnitelmaa lähdettiin toteuttamaan henkilökohtaisen budjetin puitteissa
- Henkilökohtaisen budjetin käyttöönotosta tehtiin viranhaltijapäätös

MILLAISIA HB SUUNNITELMIA JA RATKAISUJA SYNTYI?

- Asiakkaiden henkilökohtaiset budjetit sisälsivät esim. seuraavia palveluja:
 - kuntosalikortti 1 x vko
 - ulkoilukaveri
 - henkilökohtainen avustaja 30h/vko
 - Parkinson kurssi
 - mahdollistettiin asiakkaan osallistuminen luokkakokoukseen toiseen kaupunkiin, tuettiin matkakuluja ja mukaan sai henkilökohtaisen avustajan, näin toteutettiin asiakkaan unelma...
 - oman auton käytön tuki, mm. vakuutusmaksujen maksamisen muodossa ja auton huoltomaksuissa
 - omakotitalon pihapiirin kunnostus, niin että asiakkaan on siellä helppo tehdä pieniä kävelylenkkejä, asiakas ei ennen tätä päässyt ulkoilemaan ollenkaan...

HEBUlla eteenpäin....

- ❖ HENKILÖKOHTAISEN BUDJETOINNIN PILOTTI TOTEUTETTIIN KVPS:N, VANHUS- JA VAMMAISPALVELUN SEKÄ OSSI-HANKKEEN TYÖNTEKIJÖIDEN KANSSA YHTEISTYÖNÄ SYKSYN 2017 JA KEVÄÄN 2018 AIKANA.
- ❖ TULOKSISTA RAPORTOIDAAN SYKSYLLÄ 2018, MINKÄ JÄLKEEN SE OTETAAN ASTEITTAIN KÄYTTÖÖN LAAJEMMINKIN